

POEZII DE CRĂCIUN

MOS CRĂCIUN

de Nichifor Crainic

Mos cu barba de zapada,
Fara daruri, mos sarman,
Tineretea ta gramada
N'o s'o vada
Nici ast an.
Torc paianjenii sub grinda,
Tara-i fara de baieti, -
Nu-ti mai vin cu ceata'n tinda
O colinda
Sa-i inveti.
De cu seara'naripatii
Ingeri nu mai canta prin
Singuraticele spatii
Si-asteptatii
Nu mai vin.
Plange biata gospodina,
Bratele in gol se'ntind,
Nu e ceara de-o lumina,
Nici faina
De-un colind.
Tu, cel vesel de-altadata
Strangi pustiul astui an
La colinda'ndatinata
Fara ceata,
Mos sarman.
Garbov pribegesti prin sate,
Te strecoari pe la oras,
Gemi pe ziduri de cetate

Daramate
De vrajmas.
Cu tropare si podobii
Faci popas intr'un catun,
Sgribulit la gura sobii
Plangi ca robii,
Mos Craciun.
Plangi incet! Sta la uluca
Paznicul sub coif de fier
Si e'n stare, Mos-Naluca
Sa te duca
Prizonier!

COLINDE, COLINDE

de **Mihai Eminescu**

Colinde, colinde,
E vremea colindelor,
Caci ghiata se'ntinde
Asemeni oglinzilor.
Si tremura brazii
Miscand ramurelele,
Caci noaptea de azi-i
Cand scanteie stelele.
Se bucur copiii,
Copiii si fetele,
De dragul Mariei
Isi piaptana pletele...
De dragul Mariei
Si-al Mantuitorului
Luceste pe ceruri
O stea calatorului.

AM PLECAT SĂ COLINDĂM

(colind din Muntenia)

Am plecat sa colindam,
Domn, Domn sa'naltam,
Cand boierii nu's acasa,
Domn, Domn sa'naltam.
C'au plecat la vanatoare,
Domn, Domn sa'naltam,
Sa vaneze caprioare,
Domn, Domn sa'naltam.
Caprioare n'au vanat,
Domn, Domn sa'naltam,
Ci-au vanat un iepuras,
Domn, Domn sa'naltam.
Sa faca din pielea lui,
Domn, Domn sa'naltam,

Vesmant frumos Domnului,
Domn, Domn sa'naltam.

O, BRAD FRUMOS

O, brad frumos; o, brad frumos,
Cu cetina tot verde,
Tu esti copacul credincios,
Ce frunza nu si-o pierde.
O, brad frumos; o, brad frumos,
Cu cetina tot verde.
O, brad frumos; o, brad frumos,
Ma'ndemni sa fii ca tine:
Statornic, drept si credincios
Si facator de bine.
O, brad frumos; o, brad frumos,
Ma'ndemni sa fii ca tine.

COLIND CERESC

de Radu Gyr

Cerul si-a deschis soborul
- Lerui, Doamne, Ler -
au pornit cu plugusorul
îngerii prin cer.
Merg cu pluguri de oglinda
si de giuvaier,
toti luceferii colinda
- Lerui, Doamne, Ler -
Vantul sufla cu lumina
- Lerui, Doamne, Ler -
în buhai de luna plina
leganat in ger.
Patru heruvimi cu gluga
alba de oier
sub feresti colinde'ndruga,
- Lerui, Doamne, Ler -
N-au venit cu grau la poarta,
ci au rupt din ger
stele mari ca sa le'mparta,
- Lerui, Doamne, Ler -
Si-n Florar de roade grele,
- Lerui, Doamne, Ler -
va fi campul cer de stele
tolanit sub cer...
Numai tu astepti in tinda,
- Lerui, Doamne, Ler -

suflete ce n'ai colinda
si nu stii Prier.
Nici un cantec alb nu vine
fâlfâind mister,
cu o stea si pentru tine,
- Lerui, Doamne, Ler -

COLINDĂTORII

de George Cosbuc

Cad fulgii mari incet zburand,
Si-n casa arde focul,
Iar noi pe langa mama stand
De mult uitaram jocul.
De mult si patul ne-astepta,
Dar cine sa ne culce?
Rugata, mama repeta
Cu glasul rar si dulce

Cum sta pe paie'n frig Hristos
In ieslea cea saraca,
Si boul cum sufla milos
Caldura ca sa-I faca,
Dragut un miel cum I-au adus
Pastorii de la stana
Si ingeri albi cantau pe sus
Cu flori de mar in mana.

Si-auzi! Rasar cantari acum,
Franturi dintr'o colinda,
Si vin mereu, s'opresc in drum,
S-aud acum in tinda –

Noi stam cu ochii pironiti
Si fara de suflare;
Sunt ingerii din cer veniti
Cu Ler, oi Domnul mare!

Ei canta inaltator si rar
Cantari de biruinta,
Apoi se'ntorc si plang amar
De-a Iudei necredinta,
De spini, de-ostasi, si c'a murit...
Dar s-a deschis mormantul
Si El acum e'n cer suit
Si judeca pamantul.

Si pana nu taceau la prag,
Noi nu vorbeam nici unul –
Sarac ne-a fost, dar cald si drag
In casa-ne Craciunul.
Si cand tarziu ne biruia
Pe vatra calda somnul,
Prin vis vedeam tot flori de mar
Si'n fase mic pe Domnul.

ELEGIE DE CRĂCIUN

de Radu Gyr

Un cantec aureste si-o stea la geam se-aprinde
si-o ciocanire alba în visul dinspre strada.
Ce pas se mai opreste in gheata si zapada,
la casa zavorîtă de astazi sa colinde?
Pe lenesa beteala de trista promoroaca
aud colindatorii cu steaua de clestar
si inteleg ca-i steaua anilor limpezi, dar
o las pe sub fereastra sa lunece, sa treaca.
Si magica lui usa trecutu'ncet si-atinge
si vad un pom de aur cand se deschide usa...
Dar daca mana, grabnic, luminile le stinge
si smulge mandarina si toba si papusa?
Cine-a gonit din bradul cu inimi mici de stele
si n'a mai vrut din aur sa cheme inapoi
ingerii tristi de zahar si saniile moi
zambind cu Mos-Craciunii de turta dulce'n ele?...
S-au stins in brad luceferi si portocale'n mine.
Zac jucarii de vise pe fund uitat de lada.
In scrinuri vechi dorm ingeri si inimi de zapada
si zilele de aur ca niste mandarine.
Si doar colinda curge... De ce atata zvon,
cand mana ostenita nu-i face semn sa vina?
E mai adanc, cand ninge pe cantec si lumina,
peste colinda vietii si steaua de carton.

CRĂCIUNUL COPIILOR

de Octavian Goga

Dragi copii din tara asta,
Va mirati voi cum se poate,
Mos Craciun, din cer de-acolo,
Sa le stie toate, toate.

Uite cum: Va spune Badea...
Iarna'n noapte, pe zapada,
El trimite câte-un înger

La fereastră ca să vada...

Ingerii se uita'n casa
Vad și spun, iar mosul are
Colo'n cer, la el în tindă,
Pe genunchi o carte mare.

Cu condei de-argint el scrie
Ce copil și ce purtare...
Și de-acolo stie Mosul,
Că-i sîret el, lucru mare.

CRĂCIUN 1951

(Viorelei)

de N. S. Govora

A pornit ca și-alte dati,
Prin troiene de nameti,
Ieri așa cam pe la toaca,
Cu mustați de promoroaca,
A pornit hoinar la drum,
Și-i deja pe-aproape-acum,
A pornit copiii spun,
De departe, Mos Craciun.
Mos Craciun cu barba alba,
Vino'n noaptea asta dalba,
Treci cortina cea de fier
Și vino cu Lerui-Ler.
Vino și la casa noastră
Și ne bate la fereastră,
Vin batrane'n fapt de sara,
Și la cei fără de Tara.
Mosule cu zambet drag,
Vino și la mine'n prag.
Și te rog să nu-mi aduci,
Nici stafide și nici nuci.
Roscove și jucării,
Să le tii pentru copii.
Mie Mos Craciun îți cer,
Să-mi aduci un colt de cer,
Din îndepărtata Tara,
Ferecata'n grele fiara.
Mos Craciun te rog mai adă,
Doar un bulgar de zapada.
Bulgaras de alba nea,
Să-l lipesc pe fata mea,

Obrajii sa-l incalzeasca,
Lacrimile sa-l topeasca.
Mos Craciun, Mos Craciun,
Asi mai vrea ceva sa-ti spun.
Inainte de-a veni,
Treci la mandra intr'o zi.
Si din parul ei balai,
O suvita tu sa-i tai.
Si sa mi-o aduci apoi,
Cand ai sa ajungi la noi.
Mos Craciun si de-ai putea,
Inca asi mai vrea ceva.
Si te rog, te rog in soapte,
Cel putin pentru o noapte,
Pentru noaptea de Craciun,
Mosule cu zambet bun,
Ca'n povesti, pe-un nor de parã,
Adã-ne, intreaga Tarã.

DOINITA SCRIE LUI MOS CRĂCIUN

de Vasile Posteuca

O, Mos Craciun, batrane bun,
Am vrut sa te'ntalnesc si eu.
Si-am vrut. O Mos Craciun,
Am vrut sa-ti spun,
Tot chinul meu si tot amarul greu;
Ca numai tu asculți copiii, Mos Craciun,
Da, numai tu esti bun,
Si Dumnezeu...
Am, Mos Craciun, o calda rugaminte.
Anume, de te duci prin tari, departe,
Sa-i iesi si lui taticul inainte,
Si roaga-l sa ne scrie grabnic, carte,
Ca noi numai de lacrimi avem parte...
Mamica n'a mai ras de ani de zile,
Sau rasfoim scrisori cu inechite file,
Venite de la dansul din razboi,
Si oridecateori e vorba de taticul,
De cand se mai batea cu bolsevicul,
Se las'o toamna neagra peste noi...
Mamica tace vesnic si ofteaza,
Si-aprinde seara lumanarea'n sfesnic,
De noi topim cu Precista'ntr'o raza,
Cu plansul ei si Pruncul ei cel vesnic...
Sa-i spui asa, taticii, Mos Craciune,
Ca suntem mari si-umblam acum la scoala,

Dar basme nu mai are cin'ne spune...
Bunica -spune mama, cand ne spala-
S'a dus intr'o Dumineca la liturghie
Si s'a'ntalnit cu Dumnezeu,
Si-au tot vorbit mereu si s'au tot dus...
Si ea acuma nu mai stie inapoi sa vie,
Nici plansetele noastre pan'la ea n'ajung,
Ca-i drumul lung,
Si-a pus-o Dumnezeu,
Ingrijitoare peste lumanarile de seu
Ce se aprind, in ceruri, sus,
Cand susoteste frunza si se lasa seara...
De-o vreme Dorul nu mai canta cu vioara
Ca n'am avut cu ce plati chirie,
Si-a scos mamica lucruri la vanzare;
Dar Dorul, Dorul, bietul, el nu stie,
Si-si canta'n gand romantele lunare...
El crede ca vioara-i la tocmit...
Da, Mos Craciun, traim cu totii ca'ntr'un schit,
Si ochii mamei parca's flori de tintirim...
De cand taticu-i dus si n'a venit...
In tot ce facem, spunem si gandim,
Noi numai de taticul povestim...
Asculta, Mos Craciun, mamica spune,
-Povestea ei de leagan, cu'n taciune,
Ce s'a'ntalnit odata cu'n carbune-
Ca tata se mai bate... Si'ar sa vie,
Dar n'are cum pleca din batalie.
Ea biata spune, dar eu nu o mai cred,
Si-i plang de mila uneori sub pled.
Si-as vrea s'o mangai... Ah, de-as sti cum!
De-aceea, Mos Craciune, dac'o fi si-o fi,
Si-l vei cata si nu-l vei mai gasi,
Sub nici o zare si pe nici un drum,
Sa-mi spui in fata... nu ma mai minti,
Ca mie de atat mi-i frica:
De jalea ce-o va prinde pe mamica
-S'o prapadi si dansa ca bunica...-
Si vom ramane mici si fara de mamica...
Sa-mi spui in fata ca eu n'am sa plang.
Si mana palida la piept am sa i-o strang,
Am s'o desmierd, obraz langa obraz,
Si am sa-i spun tot intamplari cu haz,
Ca sa uitam de toate... Si-or sa treaca,
Ani dupa ani prin casa-ne saraca,
Pan' ce vom sti cu totii, intr'o zi,
Ca el, taticul, nu va mai veni...

Si ne vom mangaia'n tacere, ca orfanii,
Ce duc tristeti pe umeri si litanii...
Ti-am pus atatea lacrimi in scrisoare!
Intai spre rasarit si-apoi spre soare-apune,
Acuma du-te, Mos Craciune,
Si cata-ni-l si ada-l pe taticul.
Si dac'ar fi sa nu-l gasesti,
Sa nu-mi mai scrii povesti,
Trimite-mi indarat doar plicul...
Ca eu cunosc povestea care minte,
Si rugaciunile si lacrima fierbine;
Si-acuma du-te, Mos Craciun,
Drum bun, batrane drag, drum bun...
Doinita, fata mamei cea cuminte...

O, BRAD FRUMOS...

de Radu Gyr

O, brad frumos, ce sfânt pãreai
în altã sãrbãtoare.
Mã vãd copil cu pãr bãlai
si ochii de cicoare.
Revãd un scump si drag cãmin
si chipul mamei sfinte,
imagini de Crãciun senin
mi-apar si azi în minte.
Un brad cu daruri si lumini
în amintiri s'aratã.
In vis zâmbeste ca un crin
copilul de-altãdatã.
Intregul cer era deschis
deasupra fruntii mele.
Azi strâng doar pulbere de vis
si numai scrum din stele.
Copil bãlai, Crãciun si brad
s'au stins în alte zile.
Azi numai lacrimile cad,
pe'ngãlbenite file...
Azi nu mai vine Mos Crãciun
cu barba-i jucause,
ci doar tristetile mi-adun
sã-mi plângã lângã use...
In bezna temnitei mã frâng
sub grele lespezi mute,
si'mpovãrat de doruri plâng
pe amintiri pierdute.
Omãtul spulberat de vânt
se cerne prin zãbrele
si-mi pare temnita mormânt

al tinereții mele...

Radu Gyr (închisoarea Aiud)

ÎN TARA DE PESTE VEAC

de Nichifor Crainic

În țara lui Lerui-Ler
Nu e zbor, nici drum de fier
Numai lamură de gând
Numai suflet tremurând
Și vâslas un înger.
În țara de peste veac
Nesfârșire fără leac
Vămile văzduhului
Săbiile duhului
Pururea de straje.
Sus pe sparte frunți de zei
Sovăielnici pașii mei
Picuri de nădăruiri momâi
Să rămână sub călcâi
Și genuni de zare.
În țara lui Lerui-Ler
Năzuiesc un colt de cer
De-oi găsi, de noi găsi,
Nimeni nu poate ști
Singur Lerui-Ler.

COLIND

de Vasile Postecă

S'a desprins o stea din cer,
Numai lamură de ger,
Să vă'ngâne sub zăvor
Pânguit colind de dor.
Lerui Doamne Ler.

Lespezile reci topesc
Trei rubine ce-amintesc
Colt de rai cu ses și muni,
Țară'ncinsă sub trei frunți,
Verde măr domnesc.

Pe potică de cătun,
Sprijinit în băț de-alun,
Prin zăhaturi de troian,
Ca în fiecare an,
Umblă Mos Crăciun.

Licurici, -opaitul chior
Pe prichici lângă cuptor,
Plânge mama și o soră
Un crâmpei de auroră,
Dorul mamei dor.

Tu, mândrete de fecior
Ca stejarul codrilor!
Beau străinii după plac
Sânge cald de neam sărac,
Dorul mamei dor.

Flori plâpânde de prier,
Îngeri de copii ne pier,
Ni-i necazul fără glas
Și ni-i traiul de pripas,
Lerui Doamne Ler.

Trei haiduci cu brat de fier,
Toti în tundre de oier,
Ard în gândul lor de foc
Un luceafăr de noroc,
Lerui Doamne Ler.

Gând viteaz se zbate'n ei.
Pieptu-i coltuș de stei ;
Sub prăsea pumnalul strânge.
Sete aprigă de sânge
Și pornesc toti trei.

Cale verde sub destin,
Spre luceafăr cristalin,
Tară nouă, țară mare,
Numai cer și sărbătoare,
Dalbe flori de crin.

Crud și pizmător Irod,
Suflet numai smârc și glod,
Le retează drumul drept.
Gâlgâit de sânge'n piept,
Urlet de zăvod !

Printre grății de rugină,
O cărare de lumină
Peste beci de mușegai
Înspre-o țară verde'n strai,
Floare de sulcină.

În priviri, un curcubeu
De pământ și jertfe greu,
Căpitan trimis spre glorie
Din străfunduri de istorie
Și de Dumnezeu.

Duc arhangheli către cer
Imnul ostilor de fier,
Mars de sânge și victorii
Înspre culmi de nalte glorie.
Lerui Doamne Ler.

Revista "ICONAR", Anul I, Nr. 4, Decembrie 1935

PLUGUSOR

Aho, aho copii și frați
Aho, aho copii și frați,
Stai puțin și nu manăți,
Langa boi v'alaturati.
Și cuvântul mi-ascultați.
Ia mai manăți, mai, hai, hai...
S'a sculat mai an,
Badica Traian
Și-a'ncalecat pe-un cal învățat,
Cu saua de aur,
Cu nume de Graur,
Cu frau de matase,
Impletit în sase,
Cât via de groasă,
El în scări s'a ridicat,
Peste câmpuri s'a uitat,
Să aleaga-un loc curat,
De arat și semănat.
Și-a pornit într-o joi,
Cu un plug cu doisprezece boi.
Boi boureni,
În coada codalbeni,
În frunte tintatei,
Ia mai manăți, mai, flăcăi, hai, hai...
La luna, la săptămână,
Își umplu cu aur mână.
Și el vru să vada,
De-i dăte Dumnezeu roada.
Era'n spic cât vrăbia,
Era'n bob cât trestia.
Ia mai manăți, mai, hai, hai...
Traian iute s'a întors
Și din grajd alt cal a scos,
Un alt cal mai nazdravan,

Cum ii place lui Traian,
Negru ca corbul,
Iute ca focul,
De nu'l prinde locul.
Cu potcoave de argint,
Ce da sporul la fugit.
Traian iute-a'ncalecat,
La *Tinchin* a apucat
Si otel a cumparat,
Ca sa faca seceri mari,
Pentru seceratori tari.
Si-altele mai mititele,
Pentru fete ochesele
Si neveste tinerele.
De urat, am mai ura,
Dar ma tem ca va'nsera,
Pe aici, pe la dumneavoastra,
Depart de casa noastra.
Si ne-asteapte si-alte case,
Cu bucate mai gustoase,
Cu paine calda pufoasa,
Cu vinul de vita-aleasa,
Cu *Cotnar* de Dragasani,
La anul si la multi ani!